

DOOR ARJAN VAN ROOIJEN

Vliegwielfcoalitie: Slim innoveren betekent radicaal anders organiseren

Het Vliegwielf voor digitale innovatie zet zich al drie jaar in voor het breder beschikbaar maken van goede innovaties. Met als doel dat meer patiënten er de voordelen van kunnen ervaren. Waarom kunnen nog niet alle patiënten gebruik maken van telebegeleiding en digitale keuzehulpen? Wat kunnen we hieraan doen? “Het moet vooral anders”, menen Vliegwielf-programmamanager Bettine Pluut en haar collega Renske Trul. Om een belangrijk knelpunt bij innovatie aan te pakken, gaat dit jaar een Werkgroep Procesinnovatie aan de slag.

Onderzoek toont aan dat telebegeleiding – zoals monitoring of een consult op afstand – een bijzonder waardevol instrument is. Het op afstand volgen en begeleiden van patiënten vermindert namelijk het aantal opnames en heropnames van patiënten en leidt tot minder bezoeken aan de spoedeisende hulp.

Omdat controle veelal op afstand plaatsvindt, hoeven patiënten ook minder vaak naar het ziekenhuis. Tegelijkertijd geeft het veel patiënten een veiliger gevoel, vertelt Bettine Pluut: “Het is daarom jammer dat nog lang niet alle patiënten telebegeleiding aangeboden krijgen.

De hamvraag blijft: wat is ervoor nodig om de opschaling te versnellen?”

Wirwar ontrafelen

Het programmabureau van het Vliegwielf vroeg tientallen experts, waaronder innovatiemanagers, leveranciers, patiëntenverenigingen, zorgverzekeraars, bestuurders, patiëntenorganisaties en beleidsmakers waarom telebegeleiding nog niet vaker wordt aangeboden. Er blijkt een wirwar van oorzaken en gevolgen te zijn.

Pluut: “Om knelpunten aan te kunnen pakken, zijn we eerst die wirwar gaan ontrafelen. Het

resultaat daarvan is een oorzaak-gevolgdiagram dat de knelpunten voor opschaling laat zien. Deze knelpuntenanalyses hebben we gedeeld op onze website vliegwielfcoalitie.nl, zodat iedereen er kennis van kan nemen én kan aanvullen. Onderaan het diagram staan de knoppen waar je aan kunt draaien om opschaling echt van de grond te krijgen.”

Een voorbeeld van de programmamanager: patiënten weten niet dat telebegeleiding bestaat. Hoe komt dat? Kennelijk vertelt niemand hen dat. Waarom niet? Onder andere omdat zorgverleners nog te veel twijfels hebben over

de werking van telebegeleiding. Of omdat zij hun proces nog niet efficiënt genoeg hebben ingericht om grote aantallen patiënten op afstand te kunnen volgen. “Een oplossing hiervoor: wetenschappelijk onderzoek en positieve praktijkvoorbeelden bundelen en delen. En kennis delen over hoe je het zorgpad met behulp van telebegeleiding efficiënter kunt inrichten.”

Vliegwielf-collega Renske Trul vult aan: “Wat we ook hebben gezien, is dat innovatie vaak niet van de grond komt, omdat niemand in de ziekenhuizen het als zijn taak heeft. Iedereen moet het er een beetje bij doen. In de financiering wordt vaak geen budget toegekend aan de verpleegkundigen of specialisten die de motor achter de verandering zijn. Hier moet dus bij de financiering meer aandacht voor komen.”

Vliegwielf in actie: ‘Operatie co-creatie’

Het goede nieuws is dat er steeds meer ziekenhuizen zijn die er ondanks de obstakels toch in slagen om een efficiënt en effectief proces in te richten. En dat er dus steeds meer kennis en oplossingen te delen zijn. Zo gaan we van eenzaam innoveren naar samen veranderen. Met de nadruk op ‘samen’ en ‘veranderen’.

“Als de knelpuntenanalyses iets duidelijk maken, dan is het wel dat veel dingen echt anders moeten,” stelt Pluut. “We moeten fundamenteel anders gaan contracteren, processen moeten we anders inrichten. En we moeten domein-overstijgend gaan samenwerken in de zorg. Als iedereen naar elkaar wijst, dan ben je met zijn allen ‘af’.”

Gelukkig leeft die afschuifmentaliteit volgens de programmamanager niet in de Vliegwielf-coalitie. “Dat is inmiddels een levendig netwerk van patiënten, verzekeraars, zorgaanbieders (bestuurders, zorgprofessionals projectmanagers) en leveranciers. Iedereen die bijdraagt aan de opschaling van goede innovaties, kan zich bij het programmabureau aanmelden of kan deelnemen aan discussies in de besloten

netwerkgroep op LinkedIn. Wij als programmabureau faciliteren de co-creatie.”

Procesinnovatie is speerpunt

Als antwoord op één van de vaak genoemde knelpunten uit de analyse, roept het Vliegwielf in 2020 een Werkgroep Procesinnovatie in het leven, een werkgroep met verschillende actoren uit het systeem die samen kijken hoe ze het proces van telebegeleiding bij hartfalen en COPD slim kunnen inrichten.

Pluut kan niet genoeg benadrukken dat ‘slim’ wat haar betreft ‘het roer moet om’ betekenen: “Slim is in ieder geval niet: doorgaan zoals we dat altijd hebben gedaan. Of processen optimaliseren

“

SLIM IS IN IEDER GEVAL NIET: DOORGAAN ZOALS WE DAT ALTIJD HEBBEN GEDAAN

parallel aan de huidige zorgprocessen. Nieuwe technologie gebruiken met de ‘oude’ werkwijze leidt immers alleen maar tot een duurder werkwijze. Wat je wil is een nieuwe techniek benutten voor een nieuw zorgpad, zodat er betere, goedkopere en veiligere zorg ontstaat.”

Procesplaten en onderzoek

De resultaten van de inspanningen van de Werkgroep Procesinnovatie zullen straks de procesplaten zijn, die inzicht geven in hoe je processen kunt inrichten. Daarnaast helpen ze het gesprek op gang.

Vliegwielf-masterclass Contractinnovatie, in samenwerking met VitaValley – oktober 2019.

Pluut: “Ook hoop ik dat we straks allemaal de noodzaak van procesinnovatie zien. Wat hopelijk resulteert in meer onderzoek naar de ‘hoe’-vraag: Hoe richt je telebegeleiding in zodat het meerwaarde heeft voor zowel patiënt, zorgverlener én zorginstelling. We focussen ons vaak op het medisch-inhoudelijke stuk:

‘werkt het? Dan doen we een RCT’. Maar er is weinig aandacht voor de organisatie van de zorg. Daar gaan we dit jaar iets aan doen.” ■

Over Het Vliegwielf

Begin 2017 heeft Patiëntenfederatie Nederland het initiatief genomen tot het Vliegwielf. Het Vliegwielf is een open coalitie: iedereen kan zich aansluiten. Zij staan bovendien altijd open voor nieuwe ideeën en initiatieven die bijdragen aan de opschaling van telebegeleiding en digitale keuzehulpen.

De Patiëntenfederatie heeft een klein programmabureau ingericht, dat de coalitiepartners ondersteunt en kennisdeling en netwerkvorming organiseert. Een stuurgroep houdt toezicht op de activiteiten van het programmabureau en denkt mee op strategisch niveau.

Neem contact op via vliegwielfcoalitie.nl en laat u informeren via nieuwsbrieven en social media.

Bettine Pluut is programmamanager Vliegwielf.

Renske Trul is actief binnen het Vliegwielf-programma.